

**BLOM
ECOLOGIE**

Verbindt natuur en samenleving

Quickscan Wet natuurbescherming Randdijk 21 te IJsselstein

Oriënterend onderzoek ecologie in het kader van de Wet natuurbescherming

blomecologie.nl

Colofon

Status:	Definitief
Project:	2023-0248
Datum:	28 maart 2023
Samensteller:	ir. ing. D. Bogers
Collegiale toets:	ir. T.W.D. Schrader
Opdrachtgever:	VABO Ontwikkeling BV
Contactpersoon:	A.C. Kaasjager

Disclaimer

Blom Ecologie B.V. is niet aansprakelijk voor schade die voortkomt uit toepassing van de resultaten van werkzaamheden en/of gegevens verkregen van Blom Ecologie B.V.

Niets uit deze rapportage mag zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en Blom Ecologie B.V. worden gebruikt door derden. Onder gebruik worden alle vormen van kopie, openbaarmaking en elke andere toepassing begrepen. Deze rapportage mag alleen gebruikt worden voor het doel waarvoor het is samengesteld.

Inhoud

1 Inleiding	4
1.1 Planlocatie	5
1.2 Beoogde ruimtelijke ingreep	7
2 Methode	8
2.1 Uitvoering onderzoek	8
2.2 Soortenbescherming	8
2.3 Gebiedsbescherming	10
2.4 Houtopstanden	11
2.5 Houdbaarheid en toepassing	11
3 Beoordeling	12
3.1 Soortenbescherming	12
3.2 Gebiedsbescherming	24
3.3 Houtopstanden	26
4 Samenvatting	27
4.1 Soortenbescherming	27
4.2 Gebiedsbescherming	27
4.3 Houtopstanden	27
5 Conclusie	28
5.1 Conclusie	28
5.2 Uitvoerbaarheid	28
5.3 Vervolgstappen	28
5.4 Te treffen maatregelen	29

1 Inleiding

Aan de Randdijk 21 te IJsselstein is een perceel met een woning, bedrijfsbebouwing en volkstuin gesitueerd. De initiatiefnemer is voornemens deze bestaande elementen op de planlocatie te verwijderen ten behoeve van de realisatie van circa 150 wooneenheden. Het bestemmingsplan voorziet niet in de beoogde ruimtelijke ingreep en dient derhalve te worden gewijzigd.

De beoogde ruimtelijke ingreep heeft mogelijk een negatief effect op beschermde flora en fauna (soortenbescherming), beschermde natuurgebieden (gebiedsbescherming) en/of beschermde houtopstanden. Ten behoeve van de beoogde ruimtelijke ingreep geldt de wettelijke verplichting onderzoek te verrichten naar de aanwezigheid van beschermde flora en fauna en de mogelijke effecten van de ruimtelijke ingreep daarop.

VABO Ontwikkeling BV heeft Blom Ecologie verzocht de planlocatie te onderzoeken op aanwezigheid van beschermde soorten, gebieden en houtopstanden. Vervolgens wordt getoetst of de beoogde ruimtelijke ingreep uitvoerbaar is in het kader van de Wet natuurbescherming en/of provinciaal beleid.

Onderzoekdoelen

- Is het bestemmingsplan dat wordt opgesteld voor het project zoals hiervoor omschreven uitvoerbaar zoals het bepaalde in de Wro (art. 3.1.6 Bro)?
- Welke, krachtens de Wet natuurbescherming, beschermde flora en fauna zijn (potentieel) aanwezig op de planlocatie en welke negatieve effecten kunnen optreden als gevolg van de beoogde ruimtelijke ingreep?
- Heeft de beoogde ruimtelijke ingreep een negatief effect op de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden of de wezenlijke kenmerken en waarden van provinciaal aangewezen beschermde gebieden?
- Leidt de beoogde ruimtelijke ingreep tot kap van houtopstanden zoals bedoeld in de Wet natuurbescherming?
- Dienen er vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming en/of provinciaal aangewezen beschermde gebieden te worden genomen, en zo ja, welke?

Figuur 1.1 De planlocatie is gelegen aan de Randdijk 21 te IJsselstein. De foto geeft een impressie van het noordoostelijke deel van het perceel, met uitzicht op de oostelijke kopgevel van een van de bedrijfsloodsen (gebouw 3 in figuur 1.2). De hoogbouw is buiten de planlocatie gelegen.

1.1 Planlocatie

De planlocatie is gelegen aan de Randdijk 21 te IJsselstein (figuur 1.2). Het perceel kent de bestemming tuin, wonen, bedrijf en recreatie (volkstuin). Op de planlocatie zijn meerdere gebouwen aanwezig welke binnen de beoogde ruimtelijke ingreep gesloopt worden (figuur 1.3), namelijk:

1. Woning opgetrokken uit gemetselde muren met een ongeïsoleerde spouw en een pannen zadeldak voorzien van dakbeschot.
2. Klein bijgebouw opgetrokken uit halfsteens muren en een golfplaten dak zonder dakbeschot. De bebouwing verkeert in slechte staat, het dak is namelijk deels vervallen.
3. (Bedrijfs)loods opgetrokken uit betonblokken muren (zonder spouw), damwandplaten en houten schroten (aan de bovenzijde van de kopgevels) en een golfplaten dak zonder dakbeschot. Het dak is recentelijk vernieuwd.
4. Bedrijfsloods opgetrokken uit betonblokken muren (zonder spouw), damwandplaten en houten schroten (aan de bovenzijde van de kopgevels) en een golfplaten dak zonder dakbeschot. Het dak is recentelijk vernieuwd.

Rond de bebouwing is het plangebied grotendeels verhard middels bestrating. Aan de randen van het perceel is sprake van begroeiing met (braam)struwelen, hoge begroeiing, (kleine) bomen en stapels snoeiafval. Het plangebied kent een laag onderhoudsbeeld door de aanwezigheid van verruigde vegetatie en plekken waar zich veel voorwerpen opstapelen. Op de planlocatie bevindt zich geen oppervlaktewater. Het perceel wordt echter wel omrand door een frequent onderhouden kavelsloot met vrij steile oevers. Direct ten westen van het plangebied is een bomenrij gesitueerd. Binnen de beoogde ruimtelijke ingreep blijft deze behouden. In figuur 1.4 en bijlage 1 zijn een aantal foto's opgenomen die een impressie geven van de planlocatie en de directe omgeving hiervan.

Figuur 1.2 De planlocatie (rood omkaderd) is gelegen aan de Randdijk 21 te IJsselstein.

De planlocatie is gelegen aan de oostelijke rand van het bebouwde gebied van IJsselstein. Ten westen van het plangebied zijn diverse flatgebouwen aanwezig. Het gebied direct ten noorden en oosten van de planlocatie is rijk aan bomen en water. Circa 290 meter ten oosten van de planlocatie is de A2 gesitueerd. De Nedereindse plas ligt circa 400 meter ten noorden van het plangebied.

Figuur 1.3 Op de planlocatie is men voornemens om de volgende gebouwen te slopen: 1) woning, 2) bijgebouw, 3) noordelijk gelegen bedrijfsloods en 4) zuidelijk gelegen bedrijfsloods.

Figuur 1.4 Fotografische indruk van de omgeving ten westen van de planlocatie.

1.2 Beoogde ruimtelijke ingreep

De beoogde ruimtelijke ingreep betreft de realisatie van circa 150 wooneenheden (appartementen). Ten behoeve van de nieuwbouw dienen de huidige bebouwing, bomen en overige groenstructuren te wijken. Er is geen sprake van het dempen van oppervlaktewater. Het bestemmingsplan dient gewijzigd te worden. Onderstaand volgt een korte opsomming van de ingrepen en effecten:

- slopen van bebouwing: algemene sloopwerkzaamheden en afvoer sloopmateriaal;
- kappen van bomen en rooien van struiken: kap- en rooiwerkzaamheden en afvoer hout;
- verwijderen terreininrichting, waaronder gedeelte van het groen: graafwerkzaamheden, transport (afvoer) van materiaal en groen;
- egaliseren terrein: graafwerkzaamheden en grondtransport;
- realisatie nieuwbouw: algemene bouwwerkzaamheden;
- revitalisatie terrein en aanleg verharding: allerhande (straat- en hoveniers) werkzaamheden.

Figuur 1.5 Visuele representatie van de beoogde situatie (bron: Quadrant Architecten BNA).

2 Methode

Dit oriënterend onderzoek verkent alle relevante vakgebieden met betrekking tot de Wet natuurbescherming. Hierbij wordt een beoordeling gegeven van de aanwezigheid van specifieke potentie voor beschermde flora en fauna op de planlocatie, de betekenis van de planlocatie voor de aanwezige soorten en de effecten van de voorgenomen ingrepen op de soorten. Dit onderzoek bestaat uit een veldbezoek en raadpleging van externe bronnen. De reikwijdte bestaat uit de Wet natuurbescherming en de provinciale omgevingsverordening.

2.1 Uitvoering onderzoek

Het veldbezoek is een momentopname van de aanwezige flora en fauna. Op basis van dit veldbezoek wordt een inschatting gemaakt omtrent de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten. Tijdens het veldbezoek is de planlocatie nauwkeurig onderzocht, waarbij ook gelet werd op sporen en delen of restanten van planten en/of dieren. Het veldbezoek heeft plaatsgevonden op 27 februari 2023 en is uitgevoerd door ir. ing. D. Bogers. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren; droog, 0/8 bewolkt, 4° Celsius en windkracht 2 (Bft).

Vaak zijn er al gegevens bekend over een planlocatie en de directe omgeving hiervan. Deze gegevens worden onder andere beheerd in rapporten en naslagwerken en door de Nationale Database Flora en Fauna (NDFF). In NDFF wordt normaliter hierbij een straal van 2 km aangehouden rondom de planlocatie. Afhankelijk van het karakter en ligging van de planlocatie kan een afwijkende afstand aangehouden worden. Raadpleging van externe bronnen levert vaak nuttige aanvullende informatie op en biedt daarmee een volledig beeld van de (mogelijk) aanwezige flora en fauna.

2.2 Soortenbescherming

De soortenbescherming is opgedeeld in de volgende beschermingsregimes: Vogelrichtlijnsoorten (Wnb art. 3.1), Habitatrichtlijnsoorten (Wnb art. 3.5) en Andere soorten (Wnb art. 3.10). Hierin worden rust- en voortplantingsverblijfplaatsen en het functioneel leefgebied beschermd. Bij overtreding van een verbodsbepaling geldt een ontheffingsplicht.

Vogelrichtlijn (Wnb art. 3.1)

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Habitatrichtlijn (Wnb art. 3.5)

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Andere soorten (Wnb art. 3.10)

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Vogelrichtlijn

Onder de Vogelrichtlijn zijn alle in gebruik zijnde nesten en broedgevallen van vogels beschermd. Het is van alle vogelsoorten verboden om nesten te beschadigen of te vernielen. Daarnaast gelden onder provinciale aanwijzingen categorieën waarin de nesten en rustplaatsen van specifieke vogelsoorten jaarrond bescherming genieten, dus ook in de periode dat deze niet in gebruik zijn. Rustplaatsen zijn conform de Richtsnoeren van de Europese Commissie gedefinieerd als zijnde essentiële zones voor het bestaan van een dier of groep van dieren wanneer ze niet-actief zijn.

Tabel 2.1 Vogelsoorten onder categorie 1 t/m 4: nesten en rustplaatsen jaarrond beschermd. Vogelsoorten onder categorie 5: nesten en rustplaatsen jaarrond beschermd, indien er sprake is van ecologisch zwaarwegende redenen.

Vogelsoorten onder categorie 1 t/m 4			
Boomvalk	Havik	Ooievaar	Sperwer
Buizerd	Huismus	Ransuil	Steenuil
Gierzwaluw	Kerkuil	Roek	Wespendief
Grote gele kwikstaart	Oehoe	Slechtvalk	Zwarte wouw
Vogelsoorten onder categorie 5			
Blauwe reiger	Ekster	Kleine bonte specht	Tapuit
Boerenwaluw	Gekraagde roodstaart	Kleine vliegenvanger	Torenvalk
Bonte vliegenvanger	Glanskop	Koolmees	Zeearend
Boomklever	Grauwe vliegenvanger	Kortsnavelboomkruiper	Zwarte kraai
Boomkruiper	Groene Specht	Oeverwaluw	Zwarte mees
Bosuil	Grote bonte specht	Pimpelmees	Zwarte roodstaart
Brilduiker	Hop	Raaf	Zwarte specht
Draaihals	Huiswaluw	Ruigpootuil	
Eider	IJsvogel	Spreeuw	

Provinciale vrijstelling

Van de verboden als bedoeld in *Andere soorten* Wnb art. 3.10 eerste lid kan door bevoegd gezag vrijstelling verleend worden voor het opzettelijk doden of vangen van individuen en voor het opzettelijk beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of vaste rustplaatsen voor bepaalde soorten.

Voor alle soorten in Nederland geldt dat er sprake is van een algemene zorgplicht (Wnb art. 1.11). Hierin wordt voorgeschreven dat nadelige gevolgen voor flora en fauna voorkomen moeten worden. Het uitgangspunt van de algemene zorgplicht is dat het doden, verwonden, verontrusten of beschadigen van flora en fauna wordt vermeden. Deze zorgplicht geldt voor iedereen.

In de Omgevingsverordening van de Provincie Utrecht is voor de volgende soorten vrijstelling opgenomen in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen:

Tabel 2.2 *Vrijgestelde soorten in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen in de provincie Utrecht. Naar verwachting worden op korte termijn de kleine marterachtigen niet meer vrijgesteld.*

Vrijgestelde soorten		
Aardmuis	Gewone bosspitsmuis	Ondergrondse woelmuis
Bastaardkikker	Gewone pad	Ree
Bosmuis	Haas	Rosse woelmuis
Bruine kikker	Hermelijn	Tweekleurige bosspitsmuis
Bunzing	Huisspitsmuis	Veldmuis
Dwergmuis	Kleine watersalamander	Vos
Dwergspitsmuis	Konijn	Wezel
Egel	Meerkikker	Woelrat

2.3 Gebiedsbescherming

In Nederland zijn natuurgebieden aangewezen met een beschermde status. Deze natuurgebieden betreffen hoofdzakelijk Natura 2000-gebieden en provinciaal beschermde gebieden.

Natura 2000-gebieden

Voor werkzaamheden in Natura 2000-gebieden is bij mogelijke effecten een Voortoets vereist. Met de Voortoets wordt bepaald of de plannen mogelijk negatieve effecten hebben op de doelstellingen van Natura 2000-gebieden. Ten aanzien van Natura 2000-gebieden kunnen ook externe effecten als stikstofdepositie en licht- of geluidsuitstraling van invloed zijn. Bij negatieve effecten op beschermde natuurgebieden dient een vergunning voorhanden te zijn.

Provinciaal beleid

Onderstaande teksten zijn gebaseerd op de meest recente versie van de Omgevingsverordening.

Natuurnetwerk Nederland

Binnen het Natuurnetwerk Nederland geldt het 'nee, tenzij'-principe. Het uitgangspunt is dat een bestemmingsplan geen nieuwe activiteiten mogelijk maakt die de wezenlijke kenmerken en waarden, kwaliteit, oppervlakte en samenhang van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) aantasten. Uitzonderingen hierop betreffen ruimtelijke ontwikkelingen met een groot openbaar belang, situaties waarbij er sprake is van het ontstaan van een meerwaarde en situaties waarbij er sprake is van een beperkte uitbreiding van bestaande ruimtelijke ontwikkelingen. Bij aantasting van het Natuurnetwerk Nederland geldt een compensatieplicht.

Groene Contour

Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen de Groene Contour bevat geen bestemmingen en regels die verstedelijking toestaan die tot gevolg hebben dat de mogelijkheid om nieuwe natuur te realiseren op gronden gelegen binnen de Groene Contour worden beperkt en deze gronden daarmee niet meer of in mindere mate kunnen bijdragen aan uitbreiding en versterking van het Natuurnetwerk Nederland. Op dit verbod wordt een uitzondering gemaakt wanneer er sprake is van groot openbaar belang en reële alternatieven ontbreken, het verlies aan mogelijkheden zoveel mogelijk wordt beperkt en het overblijvende verlies aan mogelijkheden wordt gecompenseerd door de aanleg van nieuwe natuur. Het verbod geldt niet voor de uitbreiding van agrarische bouwblokken. De Groene Contour vormt geen belemmering voor de uitbreiding van agrarische bouwblokken, ook al belemmeren deze de mogelijkheden om binnen de Groene Contour nieuwe natuur te ontwikkelen

Weidevogelkerngebieden

Windturbines en zonnevelden kunnen negatieve gevolgen hebben voor de weidevogelkerngebieden. Vanwege het belang van de energietransitie worden windturbines en zonnevelden echter niet uitgesloten binnen de weidevogelkerngebieden. Voorwaarde is wel dat er tegelijkertijd sprake is van aantoonbaar per saldo minimaal behoud van de kwaliteit van het leefgebied. De volgende factoren zijn belangrijk voor de geschiktheid van een gebied als leefgebied van weidevogels: voldoende omvang van het gebied (met daarbinnen zo mogelijk een reservaat als harde kern), openheid, rust, relatief hoge waterpeilen, agrarisch natuurbeheer gericht op weidevogels, een goede inrichting (zoals plas-dras, natuurvriendelijke oevers en microreliëf) en voorkomen van predatie. De regel heeft betrekking op weidevogelkerngebieden buiten het NNN. Voor de weidevogelkerngebieden binnen het NNN gelden de NNN-regels.

2.4 Houtopstanden

Houtopstanden onder de Wnb betreffen zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend, met een oppervlakte van 1000 m² of meer, of een rijbeplanting met meer dan 20 bomen. Het is verboden een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, zonder voorafgaand melding te doen bij gedeputeerde staten. Ingeval een houtopstand geheel of gedeeltelijk is geveld, dient deze binnen drie jaar herplant te worden.

Het vellen van houtopstanden is niet meldingsplichtig in het kader van de Wnb als het één van de volgende typen houtopstanden betreft (Wnb art. 4.1):

- a) houtopstanden binnen de door gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom;
- b) houtopstanden op erven of in tuinen;
- c) fruitbomen en windschermen om boomgaarden;
- d) naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, niet ouder dan twintig jaar;
- e) kweekgoed;
- f) uit populieren of wilgen bestaande: (1) wegbepantingen, (2) beplantingen langs waterwegen en/of (3) éénrijige beplantingen langs landbouwgronden;
- g) het dunnen van een houtopstand;
- h) uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij: (1) ten minste eens per tien jaar worden geoogst, (2) bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en (3) zijn aangelegd na 1 januari 2013.

2.5 Houdbaarheid en toepassing

De beoogde ruimtelijke ingreep wordt getoetst aan de actuele wetgeving en provinciale verordening. Over het algemeen heeft een quickscan Wet natuurbescherming een houdbaarheid van 3 jaar, mits binnen deze periode de omstandigheden op de planlocatie, de wetgeving en de provinciale verordening niet wezenlijk veranderen.

3 Beoordeling

3.1 Soortenbescherming

Op basis van het veldbezoek en de bureaustudie wordt per soortgroep besproken wat de potentie van de planlocatie en de directe omgeving daarvan voor het voorkomen van soorten is, en welke effecten daarop te verwachten zijn ten gevolge van de beoogde ruimtelijke ingreep. Voor een aantal van de nationaal beschermde soorten geldt vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. In de voorliggende beoordeling is specifiek gelet op de potentiële aanwezigheid van beschermde soorten waarvoor geen vrijstelling geldt.

Planten

Binnen een straal van 2 km van de planlocatie is het voorkomen bekend van de volgende beschermde planten: kluwenklokje, knolspirea en stijve wolfsmelk (NDFP 2013-2023).

Kluwenklokje groeit op zonnige, soms licht beschaduwde plaatsen op matig droge tot vaak vochtige, matig voedselrijke, kalkhoudende en humushoudende grond (FLORON verspreidingsatlas). Voorbeelden van geschikte groeiplaatsen betreffen: bermen, (kalk)grasland, iets ruderaal plaatsen, rivierdijken, bosranden en struwelen. Waarnemingen van kluwenklokje zijn uitsluitend bekend langs de Hollandsche IJssel, circa 530 m ten zuiden van de planlocatie (NDFP 2013-2023). Dit betreft niet het natuurlijke verspreidingsgebied van de soort (FLORON verspreidingsatlas). De planlocatie is gelegen op kalkloze poldervaaggronden (www.bodemdata.nl), waardoor er geen sprake is van geschikte groeiplaatsen. Het voorkomen van kluwenklokje is op de planlocatie derhalve uitgesloten. Tevens is kluwenklokje buiten het natuurlijke verspreidingsgebied niet beschermd onder de Wet natuurbescherming (art. 3.10, lid 1c). Derhalve zijn negatieve effecten ten aanzien van deze vaatplant in het natuurlijke verspreidingsgebied uitgesloten.

Knolspirea groeit in (kalk)grasland, bermen en bosranden op zonnige, vrij droge, matig voedselarme tot matig voedselrijke, onbesmette en vaak kalkhoudende grond (FLORON verspreidingsatlas). Het voorkomen van knolspirea is bekend in een kruidentuin, circa 1,8 km ten noorden van de planlocatie (NDFP 2013-2023). Dit betreft niet het natuurlijke verspreidingsgebied van de soort (FLORON verspreidingsatlas). Op de planlocatie groeien plantensoorten die indicatief zijn voor (zeer) voedselrijke omstandigheden, namelijk: braam spec., kleine brandnetel en ridderzuring. Tevens ontbreekt het op het perceel aan kalkrijke omstandigheden. Wegens het ontbreken van geschikte abiotische omstandigheden kan de aanwezigheid van knolspirea op de planlocatie uitgesloten worden. Tevens is de omgeving van de planlocatie geen onderdeel van het natuurlijke verspreidingsgebied van knolspirea, waardoor eventueel aanwezige planten niet beschermd zijn onder de Wet natuurbescherming (art. 3.10, Lid 1c).

Stijve wolfsmelk groeit op open, zonnige tot licht beschaduwde plaatsen op vochtige, matig voedselrijke en kalkrijke grond (FLORON verspreidingsatlas). De soort komt onder andere voor in akkers, bosranden, heggen, kapvlakten, stenige plaatsen, slootkanten, bermen en dijken. De planlocatie beschikt over een volkstuin (i.e. kleinschalige akker), stenige plaatsen, heggen/struiken en slootkanten. Stijve wolfsmelk is in 2014 en 2015 waargenomen op circa 780 meter afstand van de planlocatie (NDFP 2013-2023). Wegens de aanwezigheid van potentieel geschikte groeiplaatsen en de bekende aanwezigheid van de soort op korte afstand van de planlocatie, kan de aanwezigheid van stijve wolfsmelk op de planlocatie op voorhand niet uitgesloten worden. Hierdoor is het mogelijk dat de beoogde ruimtelijke ingreep resulteert in het wegnemen van groeiplaatsen van de soort. Middels een aanvullend onderzoek dient de aan- of afwezigheid van de soort voorafgaand aan de werkzaamheden vastgesteld te worden (zie H5.3).

De planlocatie betreft een perceel wat gedeeltelijk bebouwd en verhard is. De onverharde delen van het perceel zijn verruigd en voornamelijk begroeid met hoog gras of braamstruweel. Ter plaatse van de planlocatie is slechts sprake van inheemse of aangeplante planten zonder beschermde status. Enkele waargenomen soorten betreffen: braam spec., kleine brandnetel, klimop, paardenbloem, paarse dovenetel, ridderzuring, robertskruid, tongvaren, vogelmuur en witte dovenetel. Op de muren van de bebouwing is geen (beschermde) muurvegetatie aangetroffen.

Grondgebonden zoogdieren

Binnen een straal van 2 km is de aanwezigheid bekend van de volgende zoogdieren: boommarter, bosmuis, bruine rat, bunzing, dwergmuis, dwergspitsmuis, egel, haas, huismuis, huisspitsmuis, konijn, mol, ree, rosse woelmuis, steenmarter, veldmuis, vos, wezel en woelrat (NDFD 2013-2023). Voor de boommarter en steenmarter geldt dat deze beschermd zijn onder de Wet natuurbescherming en dat er geen vrijstelling geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen.

De steenmarter komt, ook nabij steden, met name voor op plekken met voldoende dekkingselementen, zoals heggen, struwelen, groenstroken en bermen. Als rust- en voortplantingsplaats heeft de soort een voorkeur voor (verlaten) gebouwen, maar ook boomholtes, takkenhopen of dichte struwelen worden hiervoor gebruikt. Op de planlocatie en in de directe omgeving hiervan zijn voor de steenmarter volop geschikte foerageergebieden aanwezig, zoals de ruigtes in het noorden en westen van het plangebied en het bosje ten noorden hiervan. Op de planlocatie zelf zijn voor de steenmarter grote hoeveelheden schuilplaatsen beschikbaar. De aanwezigheid van dichte struwelen, opgestapelde voorwerpen en steenhopen maken de planlocatie aantrekkelijk leefgebied voor de soort (figuur 3.1). Het bijgebouw (2) en de twee bedrijfsloodsen (3 en 4) zijn voor de steenmarter vrij toegankelijk middels diverse openingen (figuur 3.1). In deze opstallen zijn, wegens de aanwezigheid van een grote hoeveelheid spullen, volop plekken waar de soort weg kan kruipen en niet verstoord wordt door mensen of andere dieren. Op basis van de ligging en karakteristieken van de planlocatie kan de aanwezigheid van vaste rust- en voortplantingsplaatsen van de steenmarter derhalve niet uitgesloten worden. Om te bepalen of er binnen beoogde ruimtelijke ingreep sprake is van overtreding van verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming, dient een aanvullend onderzoek naar de steenmarter uitgevoerd te worden (zie H5.3).

Figuur 3.1 Impressie van de openingen in de bedrijfsloodsen die de bebouwing toegankelijk maken voor o.a. steenmarter (foto's boven). De planlocatie beschikt over veel elementen die de steenmarter voldoende dekking kunnen bieden, zoals struwelen en houtstapels (foto's onder).

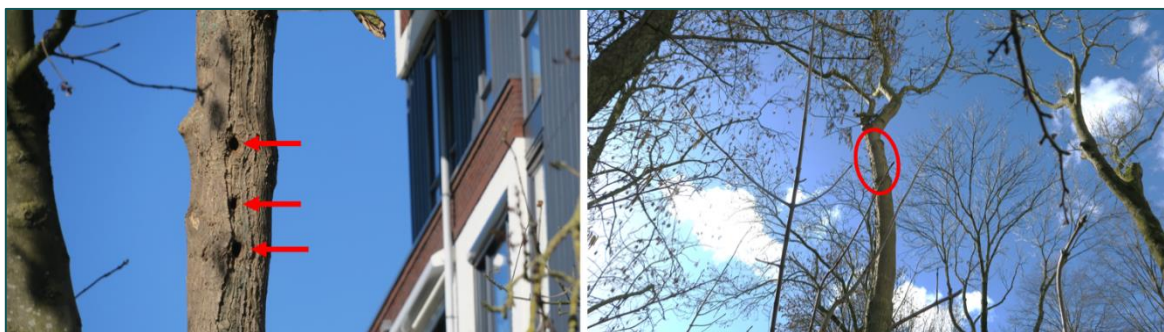
De boommarter leeft in allerlei typen bos. De rust- en voortplantingsplaatsen van de boommarter bestaan onder andere uit boomholten, hopen van andere zoogdieren, ruimten tussen boomwortels en takkenhopen (www.zoogdiervereniging.nl). In enkele gevallen worden gebouwen die in of aan de rand van het bos staan gebruikt als verblijfplaats. Op de planlocatie is geen bos aanwezig. Derhalve is er geen sprake van (het wegnemen) van essentieel leefgebied van de boommarter. Tevens staan er op de planlocatie geen essentiële geleidende (groen)structuren. De te kappen bomen beschikken niet over boomholten. Hoewel de planlocatie is gelegen nabij (park)bos en een gedeelte van de bebouwing beschikt over openingen die de boommarter toegang kunnen verlenen tot de bebouwing, kan de aanwezigheid van rust- of voortplantingsplaatsen op de planlocatie uitgesloten worden. Het (park)bos nabij de planlocatie is namelijk beperkt in omvang (maximaal 100 ha) en is zeer geïsoleerd gelegen, tussen diverse (snel)wegen en stedelijke gebieden. Gezien boommarter mannetjes over het algemeen beschikken over een zeer groot territorium (circa 1000 ha; Zoogdiervereniging.nl), biedt het parkbos nabij de planlocatie geen aantrekkelijk langdurig leefgebied. Derhalve is ook de aanwezigheid van vaste rust- of voortplantingsplaatsen binnen de planlocatie uitgesloten.

De planlocatie heeft mogelijk een functie voor algemene soorten. Dit betreft met name bruine rat, egel, konijn en veldmuis. Dergelijke soorten zijn dermate opportunistisch dat in de directe omgeving voldoende vergelijkbaar habitat aanwezig is waar ze zich al dan niet tijdelijk kunnen ophouden. Bovendien geldt voor dergelijke algemene soorten vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen.

Vleermuizen

Binnen een straal van 2 km is het voorkomen bekend van de volgende vleermuissoorten: gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, tweekleurige vleermuis en watervleermuis (NDFF 2013-2023). Onder de Wet natuurbescherming zijn alle in Nederland voorkomende vleermuizen als Habitatrictlijnsoorten beschermd (Wnb art. 3.5). Laanvormige bomenrijen, oude bomen met gaten en scheuren, (oude) gebouwen met kieren en spleten en/of structuurrijke groenelementen kunnen een functioneel onderdeel zijn van een vleermuishabitat. Ongeacht de mogelijke aanwezigheid van vleermuisverblijfplaatsen kunnen vleermuizen gebruikmaken van de planlocatie tijdens vliegbevingen en foerageeractiviteiten. Hier dienen in het kader van de algemene zorgplicht mogelijk maatregelen genomen te worden (zie H5.4).

Op de planlocatie zijn alle bomen geïnspecteerd op de aanwezigheid van boomholten, loshangende bastdelen, scheuren, spleten of andere openingen welke kunnen dienen als verblijfplaats. Voor alle bomen op de planlocatie geldt dat deze elementen afwezig zijn. In één boom direct ten westen van de planlocatie zijn echter meerdere spechtenholten aangetroffen (figuur 3.2). Deze boom kan door vleermuizen gebruikt worden als verblijfplaats. Binnen de beoogde ruimtelijke ingreep komt deze boom niet te vervallen. De potentieel aanwezige vleermuisverblijfplaatsen blijven derhalve ook gehandhaafd. Indien lichtverstoring middels diverse maatregelen (zie H5.4) wordt beperkt, resulteert de ontwikkeling niet in het wegnemen van verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen.

Figuur 3.2 Eén boom, net ten westen van het plangebied, bevat meerdere spechtenholten. De openingen zijn gericht naar de planlocatie. Voor vleermuizen zijn dit potentiële verblijfplaatsen. De boom blijft binnen de beoogde ruimtelijke ingreep behouden.

De te slopen bebouwing is nauwkeurig geïnspecteerd op de aan- dan wel afwezigheid van potentiële verblijfplaatsen en geschikte invliegopeningen. Alle gevels en daken van de betreffende bebouwing zijn gecontroleerd op eventuele openingen als open stootvoegen, kierende daklijsten, scheefliggende dakpannen, ontbrekende specie en overige gevelafwerkingen die vleermuizen toegang kunnen verlenen tot een open dakruimte en/of spouwmuur. Een dergelijke verblijfplaats moet voldoen aan een geschikt microklimaat, met een constante (lage) temperatuur, een hoge luchtvochtigheid en weinig invloed van weersomstandigheden. Onderstaand wordt een beknopte beoordeling gegeven voor alle gebouwen binnen het plangebied.

De woning (1) is opgetrokken uit gemetselde muren met een geïsoleerde spouw en een pannendak met dakbeschot. De spouw- en dakruimte zijn voor vleermuizen toegankelijk middels verschillende open stootvoegen en kierende kantpannen, respectievelijk (figuur 3.3). Er zijn potentiële invliegopeningen aanwezig aan alle zijden van het gebouw. De aanwezigheid van vleermuisverblijfplaatsen is in de te slopen woning derhalve niet uit te sluiten.

Figuur 3.3 De te slopen woning (1) heeft potentie voor de aanwezigheid van vleermuisverblijfplaatsen. De spouw en open dakruimte zijn toegankelijk middels open stootvoegen en kieren achter de kantpannen, respectievelijk. De foto's weergeven een impressie van de potentiële in- en uitvliegopeningen.

Het bijgebouw (2) en de twee bedrijfsloodsen (3 en 4) zijn opgetrokken uit muren zonder spouwruimte en daken zonder dakbeschot. Er zijn derhalve geen krappe ruimtes aanwezig waar vleermuizen een verblijfplaats kunnen vinden. Hoewel er in het bijgebouw overdag sprake is van veel lichtversterking (en er derhalve in de open ruimte geen sprake is van een geschikte vleermuisverblijfplaats), beschikken de bedrijfsloodsen niet over ramen. Gezien de mate van donkerte aan de binnenzijde van de bebouwing, is het niet uit te sluiten dat vleermuissoorten als de gewone grootorvleermuis de bebouwing gebruiken als verblijfplaats. De open ruimten in de loodsen zijn toegankelijk middels diverse openingen en kieren, verspreid over alle zijden van het gebouw (figuur 3.4). De aanwezigheid van vleermuisverblijfplaatsen kan in de twee bedrijfsloodsen derhalve op voorhand niet uitgesloten worden.

Figuur 3.4 De donkere open ruimten van de twee bedrijfsloodsen zijn voor vleermuizen toegankelijk middels openingen bij de houten schroten aan de westelijk georiënteerde kopgevels (foto links) en de inhammen nabij de dakvoet van de golfplaten daken (foto rechts).

Mogelijk gebruiken vleermuizen de te slopen woning (1) en twee bedrijfsloodsen (3 en 4) als verblijfplaats. Hierdoor is het mogelijk dat de beoogde ruimtelijke ingreep, waarbij deze opstallen worden gesloopt, resulteert in het wegnemen van vleermuisverblijfplaatsen. Gebaseerd op de bekende verspreidingsgegevens, de ligging van de planlocatie (grens tussen landelijk en stedelijk gebied) en de type bebouwing is potentie voor verblijfplaatsen van de volgende vleermuissoorten: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis en meervleermuis (tabel 3.1). Voor de meervleermuis geldt dat er enkel potentie is voor de aanwezigheid van zomer- en kraamverblijfplaatsen. Gezien de planlocatie niet is gelegen nabij een trekroute (zoals een rivier of kanaal) of overwinteringslocatie (zoals grotten, forten en bunkers) van deze soort, kan de aanwezigheid van paarverblijfplaatsen van de meervleermuis op voorhand uitgesloten worden. Om aanwezigheid van vleermuizen vast te stellen dient, voorafgaand aan de start van de werkzaamheden, aanvullend onderzoek plaats te vinden middels veldbezoeken in de periode april-september (zie H5.3). Binnen de verstoringzone van de ontwikkeling zijn geen gebouwen aanwezig. Van verstoring van vleermuisverblijfplaatsen die gesitueerd zijn buiten de planlocatie is derhalve geen sprake.

Naast de mogelijkheid dat vleermuizen de planlocatie gebruiken als verblijfplaats, bestaat de mogelijkheid dat vleermuizen de planlocatie gebruiken als foerageergebied en/of vliegroute. De planlocatie fungeert wegens de aanwezigheid van kleine bomen en struwelen mogelijk als algemeen foerageergebied voor vleermuizen. Nabij de planlocatie zijn echter diverse houtopstanden en (grote) oppervlaktewateren (o.a. de Nedereindse Plas) aanwezig. Deze gebieden vormen voor vleermuizen foerageergebieden van hogere kwaliteit. De planlocatie vormt derhalve geen essentieel foerageergebied voor vleermuizen. De planlocatie bevat geen (delen van) essentiële vliegroutes voor vleermuizen, zoals grootschalige bomenrijen of lijnvormige wateren. De bomenrij direct ten westen van de planlocatie blijft binnen de beoogde ruimtelijke ingreep behouden. In de omgeving van het plangebied zijn daarnaast diverse houtopstanden en bomen aanwezig die mogelijk dienen als vliegroute. Binnen de beoogde ruimtelijke ingreep worden deze (potentiële) vliegroutes niet weggenomen. Tijdens de bouw- en gebruiksfase dient lichtverstoring op alle omliggende bomen zo veel mogelijk beperkt te worden (zie H5.4), dit om de functionaliteit van eventuele vliegroutes te waarborgen.

Tabel 3.1 Samenvatting van de beoordeling van verblijfplaatsen, essentiële vliegroute en foerageergebied voor verschillende vleermuissoorten.

Vleermuissoort	Potentie	Onderbouwing
Gewone dwergvleermuis	Ja	Geschikte openingen in bebouwing
Ruige dwergvleermuis	Ja	Geschikte openingen in bebouwing
Kleine dwergvleermuis	Ja	Geschikte openingen in bebouwing
Laatvlieger	Ja	Geschikte openingen van voldoende grootte in bebouwing
Gewone grootoorvleermuis	Ja	Planlocatie ligt binnen nabij een bosgebied met weinig lichtverstoring
Meervleermuis	Ja	Aanwezigheid groot oppervlaktewater in de omgeving en binnen bekende verspreiding
Watervleermuis	Nee	Geen verblijfplaatsen in bomen
Rosse vleermuis	Nee	Geen verblijfplaatsen in bomen
Tweekleurige vleermuis	Nee	Buiten bekende verspreiding en afwezigheid van zeer hoge bebouwing voor paarverblijfplaatsen
Vleermuizen algemeen	Potentie	Onderbouwing
Massawinterverblijfplaats (gewone dwergvleermuis)	Nee	Geen hoge bebouwing met bufferende vermogen
Essentiële vliegroute	Nee	Geen aantasting van lijnvormige structuren
Essentieel foerageergebied	Nee	Geen aantasting van houtopstanden met struweel en oppervlaktewater

Tabel 3.2 Samenvatting van de potentie voor vleermuissoorten op de planlocatie.

Vleermuissoort	Zomer	Kraam	Paar	Massawinter
Gewone dwergvleermuis	Ja	Ja	Ja	Nee
Ruige dwergvleermuis	Ja	Nee	Ja	Nee
Laatvlieger	Ja	Ja	Ja	Nee
Gewone grootoorvleermuis	Ja	Ja	Ja	Nee
Kleine dwergvleermuis	Ja	Ja	Nee	Nee
Meervleermuis	Ja	Ja	Nee	Nee

Amfibieën

Binnen een straal van 2 km is de aanwezigheid bekend van de volgende amfibieënsoorten: Alpenwatersalamander, bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, heikikker, kleine watersalamander, meerkikker, rugstreppad en vroedmeesterpad (NDFP 2013-2023). Voor de volgende soorten geldt dat deze beschermd zijn onder de Wet natuurbescherming en dat er geen vrijstelling geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen: Alpenwatersalamander, heikikker, rugstreppad en vroedmeesterpad.

Amfibieën, waaronder bovengenoemde beschermde soorten, leven zowel in een aquatische als terrestrische omgeving. Deze omgevingen betreffen voortplantingswater, foerageergebieden en overwinteringsstructuren. Deze habitatonderdelen dienen op korte afstand van elkaar te liggen.

De Alpenwatersalamander komt voor in heidegebieden, agrarisch gebied, op ruderaal terrein en in dorpen en steden. Het voortplantingswater van de Alpenwatersalamander bestaat uit allerlei oppervlaktewateren, met uitzondering van stromende of visrijke wateren. De bodem van het voortplantingswater is vaak bedekt met een dikke laag dood blad. De soort maakt ook gebruik van beschaduwde wateren. De voortplantingswateren liggen vaak in of nabij bos. Voor het landhabitat zijn o.a. bos en kleinschalige landschapselementen (zoals heggen en struweel) van belang. Overwintering vindt o.a. plaats in houtstapels, houtwallen, stenenstapels en afvalhopen (Creemers en van Delft, 2009). Waarnemingen van de Alpenwatersalamander zijn bekend in een woonwijk aan de overzijde van de A2 (circa 1,4 km; NDFP 2013-2023). De sloten rond het plangebied sluiten aan op de habitateisen van de Alpenwatersalamander (figuur 3.5).

Binnen de beoogde ruimtelijke ingreep worden deze sloten niet weggenomen. De struwelen, hout-, afval- en stenenstapels op de planlocatie zijn, gezien ze zijn gelegen nabij potentieel voortplantingswater, mogelijk onderdeel van het landhabitat of overwinteringsgebied van de Alpenwatersalamander (figuur 3.5). Gezien alle groenstructuren binnen het plangebied komen te vervallen, is er mogelijk sprake van het wegnemen van vaste rust- en voortplantingsplaatsen van de Alpenwatersalamander. Om de aan- of afwezigheid van de soort in de sloten (en derhalve ook op het land) vast te stellen, dient een aanvullend onderzoek naar de Alpenwatersalamander uitgevoerd te worden middels de bemonstering van de omliggende watergangen middels eDNA (zie H5.3).

De heikikker komt voor in en rond ondiepe, voedselarme en enigszins zure watersystemen. Vaak betreffen dit vennen of moerasgebieden. Het voortplantingswater dient tevens zonbeschenen te zijn en begroeid met waterplanten. Het landhabitat waar de heikikker gedurende de actieve periode aanwezig is dient ruig en te allen tijde vochtig te zijn. Veelal betreffen dit vochtige heidelandenschappen of vochtige half-natuurlijke graslanden. Overwintering vindt veelal plaats in afgetrapte slootkanten of bosjes (Creemers & van Delft, 2009). Het landhabitat en overwinteringsgebied van de heikikker is gesitueerd nabij het voortplantingswater. In de omgeving van het plangebied is het voorkomen van de soort vrijwel uitsluitend bekend in open agrarisch gebied (NDFP 2013-2023). De sloten rond de planlocatie zijn sterk beschaduwd wegens de aanwezigheid van parkbos en dichte begroeiing. Om diezelfde reden ontbreekt een uitbundige watervegetatie. Derhalve is er geen sprake van geschikt voortplantingswater voor de heikikker. Gezien de sloten nabij de planlocatie geen geschikt voortplantingswater vormen, kan uitgesloten worden dat de planlocatie onderdeel is van het landhabitat of overwinteringsgebied van de heikikker. Negatieve effecten ten aanzien van de heikikker zijn derhalve uitgesloten.

Figuur 3.5 Direct aangrenzend aan de planlocatie is een sloot gesitueerd (foto's boven). Aan de sloot zijn geen werkzaamheden beoogd. Aan de randen van de planlocatie zijn dichte (braam)struiken en houtstapels gesitueerd (foto's onder). Voor amfibieën die de sloot als voortplantingswater gebruiken vormen deze structuren geschikt overwinteringsgebied.

De rugstreppad is een pionierssoort die vooral voorkomt in zandige gebieden met vergraafbare grond. De soort komt derhalve vaak voor op ruig, onbeschaduwd terrein met lage tot geen vegetatie zoals braakliggende bouwterreinen, zandafgravingen en duingebieden. Het voortplantingswater is ondiep en warmt snel op en bevat bij voorkeur geen vegetatie en concurrentie van andere amfibieën. Momenteel wordt het voorkomen van rugstreppad op de planlocatie niet verwacht wegens het ontbreken van functioneel leefgebied in de vorm van vergraafbaar zand en geschikte poeltjes. Mogelijk ontstaat er tijdens de geplande werkzaamheden wel geschikt leefgebied voor de soort. De rugstreppad is in de afgelopen 3 jaar waargenomen op circa 800 meter afstand van de planlocatie (NDFP 2013-2023).

Tussen de planlocatie en de waarnemingslocatie zijn geen grote migratiebarrières aanwezig. Kolonisatie van de planlocatie gedurende de werkzaamheden kan derhalve niet uitgesloten worden. Conform het Kennisdocument Rugstreeppad (BIJ12, 2017) dienen derhalve maatregelen getroffen te worden om de kolonisatie van de planlocatie te voorkomen. Het terrein dient middels enkele maatregelen gedurende de (bouw)werkzaamheden ongeschikt of ontoegankelijk gehouden te worden voor de rugstreeppad (zie voor meer informatie H5.4 en bijlage 2).

De vroedmeesterpad komt van nature alleen voor in Zuid-Limburg. Het voortplantingswater van de soort kent weinig eisen. Het landhabitat van de soort bestaat uit ruderaal terrein (groeven), half natuurlijke graslanden en steden en dorpen. Overwintering is vastgesteld in stenige biotopen, hellingbossen, kalksteengroeven en gebouwen. Gezien de individuen in de buurt van de planlocatie uitgezette of verwilderde individuen betreffen, zijn deze niet beschermd onder artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming. Tevens is de soort enkel aan de overzijde van de A2 is waargenomen (NDFP 2013-2023), waardoor de aanwezigheid van natuurlijke aanwezigheid van de vroedmeesterpad op de planlocatie uitgesloten kan worden.

Het is niet uit te sluiten dat algemene soorten, zoals de bruine kikker en gewone pad voorkomen op de planlocatie. Deze dieren vallen echter onder de vrijstelling voor ruimtelijke ontwikkelingen op basis van de vastgestelde provinciale verordeningen.

Reptielen

Binnen een straal van 2 km is de aanwezigheid bekend van de ringslang (NDFP 2013-2023). Voor alle inheemse reptielen geldt dat deze beschermd zijn onder de Wet natuurbescherming en geen vrijstelling geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen.

De ringslang is gebonden aan rustige, waterrijke gebieden en jaagt voornamelijk op amfibieën. De soort overwintert onder andere tussen houtstapels, onder oude boomstammen en in dichte struiken. Op relatief vochtige plaatsen, zoals in bladhopen, mesthopen, vermoldde boomstobben en opgeworpen broeihopen, worden eieren gelegd. Overwintering vindt plaats op vorstvrije plaatsen, zoals houtstapels. De planlocatie wordt omringd door intensief onderhouden sloten nabij stedelijk gebied. Derhalve wordt al het platenmateriaal afgevoerd en is er geen sprake van geschikte locaties om eieren te leggen. De steile oevers van de sloten worden over het algemeen niet geprefereerd door de soort. De ringslang is binnen een straal van 2 km van de planlocatie slechts één keer waargenomen, op circa 1,6 km afstand van de planlocatie (NDFP 2013-2023). Met name in een recreatiegebied zoals de Nedereindse Plas zou de soort, indien deze aanwezig is, veel waargenomen kunnen worden. Derhalve kan er vanuit gegaan worden dat er geen populatie is gevestigd nabij de planlocatie. Gezien het ontbreken van geschikt leefgebied en de afwezigheid van waarnemingen, kan de aanwezigheid van de ringslang op de planlocatie uitgesloten worden.

Waarnemingen van de zandhagedis zijn binnen een straal van 2 km van de planlocatie niet bekend (NDFP 2013-2023). De planlocatie valt tevens niet binnen het natuurlijke verspreidingsgebied van de soort (www.verspreidingsatlas.nl). Gedurende het veldbezoek is ter sprake gekomen dat er in het verleden zandhagedissen zijn uitgezet binnen het plangebied. Wegens het ontbreken van zandige hellingen en een rijke vegetatiestructuur is het niet aannemelijk dat de soort zich binnen het plangebied langdurig zal kunnen vestigen. Gezien de dieren zijn uitgezet zijn zij niet beschermd onder art. 3.5 van de Wet natuurbescherming. De Algemene zorgplicht is voor alle fauna van toepassing. In het kader van de Algemene zorgplicht dienen maatregelen getroffen te worden (zie H5.4).

Er is ten aanzien van reptielen geen sprake van overtreding van verbodsbepalingen in het kader van de Wet natuurbescherming.

Vissen

Binnen een straal van 2 km is de aanwezigheid van beschermde vissoorten niet bekend (NDFP 2013-2023). Er zijn geen werkzaamheden beoogd aan de sloten rond het plangebied. Mogelijk leiden de beoogde werkzaamheden voor algemene vissoorten (tijdelijk) tot verstoringen (geluid/trillingen), echter zijn er in de watergangen voldoende uitwijkmogelijkheden voorhanden buiten de verstoringzone. Er is ten aanzien van vissen derhalve geen sprake van overtreding van verbodsbepalingen in het kader van de Wet natuurbescherming.

Insecten en andere ongewervelden

Binnen een straal van 2 km is de aanwezigheid bekend van de grote vos en teunisbloempijlstaart (NDFP 2013-2023).

De grote vos is een zwerfende dagvlinder die gebonden is aan (hoge) houtige vegetatie in een bosrijke omgeving. Waardplanten zijn iep; ook zoete kers en sommige wilgensoorten worden gebruikt (www.vlinderstichting.nl). De soort is meermaals waargenomen in een bosgebied, circa 1,4 km ten zuidoosten van de planlocatie (NDFP 2013-2023). Deze waarnemingen zijn uitsluitend gedaan in 2014. Nabij de planlocatie zijn waarnemingen niet bekend (NDFP 2013-2023). De planlocatie betreft geen bos. Op de planlocatie zijn wel diverse bomen aanwezig welke binnen de beoogde ruimtelijke ingreep gekapt worden, onder andere diverse wilgensoorten. Gezien de afwezigheid van een recentelijk vastgestelde populatie en het zwerfende karakter van de soort, kan de aanwezigheid van vaste voorplantingsplaatsen op de planlocatie uitgesloten worden. De kap van de bomen op de planlocatie leidt derhalve niet tot overtreding van de verbodsbepaling in artikel 3.10, lid 1b van de Wet natuurbescherming. De te kappen bomen beschikken niet over holten (i.e. overwinteringslocaties). Gezien er in de omgeving parkbos aanwezig is, zijn er voor de soort voldoende uitwijkmogelijkheden voorhanden. Om het doden van eventueel sporadisch aanwezige individuen en eieren te voorkomen, dienen de kapwerkzaamheden uitgevoerd te worden buiten de ei- en rupsperiode van de grote vos. Ten aanzien van de grote vos kunnen de kapwerkzaamheden derhalve uitgevoerd worden in de periode begin oktober – eind februari (www.vlinderstichting.nl).

De teunisbloempijlstaart komt voor op open plekken in vochtige bossen, bosranden en warme open plaatsen. Vaak zijn dit braakliggende of ruderaal terreinen. De rupsen van de teunisbloempijlstaart leven voornamelijk van (middelste) teunisbloem, maar soms ook van (harig) wilgenroosje, basterdwederik en grote kattenstaart. De soort vliegt van mei tot juni in één generatie. Rupsen zijn aanwezig van juni tot september. De overwintering vindt plaats als pop in de strooisellaag. De planlocatie betreft een verwilderd terrein in een redelijk ver ontwikkelingsstadium. De omstandigheden zijn voor waardplanten van de teunisbloempijlstaart (vaak pionierssoorten) derhalve niet geschikt. Binnen een straal van 2 km van de planlocatie is daarnaast slechts één waarneming van teunisbloempijlstaart bekend (NDFP 2013-2023). Er is dus geen sprake van een bekende populatie. Deze argumenten, samen met het zwerfende karakter van de teunisbloempijlstaart, sluiten uit dat er op de planlocatie vaste rust- of voortplantingsplaatsen of essentieel leefgebied van de teunisbloempijlstaart aanwezig zijn. Negatieve effecten ten aanzien van deze soort zijn derhalve uitgesloten.

Op de planlocatie is geen sprake van oud hout, zure venntjes of andere specifieke omstandigheden die duiden op de mogelijke aanwezigheid van beschermde insecten of andere ongewervelden. Er is ten aanzien van insecten en andere ongewervelden geen sprake van overtreding van verbodsbepalingen in het kader van de Wet natuurbescherming.

Vogels

Op de planlocatie en de directe omgeving hiervan zijn tijdens het veldbezoek de volgende soorten waargenomen: buizerd (overvliegend), ekster, grote bonte specht, houtduif, kauw en koolmees. Gedurende het veldbezoek zijn op de planlocatie geen individuen, nesten en/of sporen aangetroffen van vogelsoorten met een jaarrond beschermde nestlocatie en/of leefgebied.

Vogels - Jaarrond beschermde nestlocaties (cat. 1 t/m 4)

Huismussen zijn sterk geassocieerd met mensen. De nestplaats is in de regel gebonden aan bebouwing. Voor zijn voedsel is de huismus sterk afhankelijk van wat de mens hem al dan niet bewust biedt. Deze voedselbron moet continu aanwezig zijn. De huismus heeft een sterke binding met mensen en komt tot broeden in of tegen gebouwen in dorpen en steden, in en bij boerderijen, maneges, kinderboerderijen en andere vormen van bebouwing in het landelijk gebied. Op plekken waar menselijke bebouwing wordt afgewisseld met groenvoorzieningen zijn meer huismussen dan op plekken waar geen groen aanwezig is (BIJ12 kennisdocument Huismus, 2023).

De te slopen woning (1) is opgetrokken uit gemetselde muren en een pannen zadeldak voorzien van dakbeschot. De ruimte tussen de dakpannen en het dakbeschot is voor de huismus toegankelijk aan de dakvoet van de woning (figuur 3.6). Ook het overstek is dermate vervallen dat de binnenzijde kan fungeren als een nestlocatie voor de huismus (figuur 3.6). De aanwezigheid van huismusnesten is in de te slopen woning derhalve niet uit te sluiten. Hierdoor is het mogelijk dat de beoogde sloop resulteert in het wegnemen van huismusnesten. Derhalve dient een soortspecifiek aanvullend onderzoek te worden uitgevoerd om de aan- of afwezigheid van huismusnesten te onderzoeken (zie H5.3).

Figuur 3.6 De te slopen woning (1) faciliteert voor de huismus potentiële nestlocaties aan de dakvoet en het vervallen overstek van de woning.

Het bijgebouw (2) en de twee bedrijfsloodsen (3 en 4) zijn opgetrokken uit muren zonder spouwruimte en daken zonder dakbeschot. Wegens de afwezigheid van dakbeschot is het voor de huismus niet mogelijk om een nestlocatie te vinden in de dakruimte van deze opstallen. Het bijgebouw beschikt niet over een spantconstructie. De spantconstructies van de twee bedrijfsloodsen zijn, samen met de daken, recentelijk vernieuwd. De spantconstructies zijn relatief dun en bevatten geen plekken met voldoende ruimte voor een huismusnest. Wegens het ontbreken van geschikte nestlocaties kan de aanwezigheid van huismusnesten in het bijgebouw en de twee bedrijfsloodsen uitgesloten worden.

Binnen de beoogde ruimtelijke ingreep wordt een aanzienlijke hoeveelheid groen weggehaald, onder andere struiken en kleine bomen. Indien er huismusnesten aanwezig zijn op de planlocatie zijn deze groenstructuren mogelijk onderdeel van het essentiële leefgebied van de soort. Voorafgaand aan de werkzaamheden dient derhalve een aanvullend onderzoek uitgevoerd te worden waarin de aan- of afwezigheid van huismusnesten in de woning (1) en essentieel leefgebied op de planlocatie wordt vastgesteld (zie H5.3). Binnen de verstoringszone van de ontwikkeling zijn geen gebouwen aanwezig, van verstoring van huismusnesten welke nestelen buiten de planlocatie is derhalve geen sprake.

De gierzwaluw heeft als oorspronkelijk rotsbewoner de rotsen ingeruild voor bebouwing. De soort broedt daardoor hoofdzakelijk in stedelijk gebied in donkere holtes van ventilatieschachten, spleten in muren en onder (pannen)daken (BIJ12 kennisdocument Gierzwaluw, 2017). Doordat de soort niet direct vanuit zijn nest kan opstijgen, moet hij zich naar beneden kunnen laten vallen. Het nest dient hierdoor een vrije aanvliegroute van minimaal 1 meter breed, en minimaal 3 meter onder de nestopening te bevatten. Hierbij dienen zo min mogelijk belemmerende elementen, zoals bomen, aanwezig te zijn. Voedselvluchten kunnen op vele kilometers (tot wel 1000 km) van het nest plaatsvinden, waardoor het foerageergebied niet nader te definiëren is.

De planlocatie is gelegen nabij stedelijk gebied. In een gebouw op circa 60 meter van de planlocatie is een nestlocatie van de gierzwaluw vastgesteld (NDFF 2013-2023). De te slopen woning (1) is opgetrokken uit gemetselde muren en een pannen zadeldak voorzien van dakbeschot. Met name aan de kopgevels is achter de kantpannen voldoende ruimte aanwezig om gierzwaluwen toegang te geven tot de dakruimte (zie figuur 3.3, rechts onder; figuur 3.6, links boven). Deze openingen beschikken over een gunstige aanvliegroute. De aanwezigheid van gierzwaluwnesten kan in de woning op voorhand derhalve niet uitgesloten worden. Het bijgebouw (2) en de bedrijfsloodsen (3 en 4) beschikken niet over een spouwruimte of dakbeschot. Wegens het ontbreken van een dakruimte kan de aanwezigheid van gierzwaluwnesten in deze opstallen uitgesloten worden. Om de aan- of afwezigheid van gierzwaluwnesten in de woning (1) vast te stellen, dient voorafgaand aan de werkzaamheden een soortspecifiek aanvullend onderzoek uitgevoerd te worden (zie H5.3).

Kerkuil en steenuil zijn voor hun roest- en nestlocatie beide veelal gebonden aan menselijke bebouwing. Het jachtgebied van deze soorten bestaat uit agrarische gronden, bij voorkeur met voldoende afwisseling en structurelementen. De te slopen bedrijfsloodsen (3 en 4) op de planlocatie zijn uitermate geschikt als nest- of rustlocatie voor kerkuil en steenuil. Deze opstallen zijn namelijk gelegen nabij geschikte foerageergebieden en zijn voor uilen toegankelijk middels diverse openingen, verspreid over de gevels van de bebouwing (figuur 3.7). In de loodsen zijn voor uilen voldoende rustige plekken aanwezig om weg te kruipen. Tijdens het veldbezoek is ter sprake gekomen er dat in het verleden een uil (soort onbekend) met regelmaat gebruik maakte van de noordelijk gelegen bedrijfsloods (gebouw 3 in figuur 1.2). Deze uil gebruikte een opening in de nok van de oostelijke kopgevel als in- en uitvliegopening. Na het vervangen van het dak is de betreffende uil dood gevonden. Tevens is de opening in de kopgevel afgedicht met pur. Echter zijn er in de bedrijfsloods nog voldoende alternatieve openingen waar uilen het gebouw op dit moment nog wel kunnen betreden. Om de aan- of afwezigheid van nest- en rustlocaties van kerkuil en steenuil op de planlocatie vast te stellen, dient derhalve een aanvullend onderzoek uitgevoerd te worden (zie H5.3).

Er zijn geen grote nesten of horsten aangetroffen in de bomen op de planlocatie. Op de planlocatie zijn vrijwel alleen kleinere bomen aanwezig, welke voor roofvogels over het algemeen niet de voorkeur hebben als nestlocatie. In het parkbos ten noorden van het plangebied zijn mogelijk nestlocaties van roofvogels, zoals buizerd, aanwezig. Eventuele nestlocaties bevinden zich buiten de verstoringszone van de werkzaamheden. De aanwezigheid van in bomen broedende soorten als buizerd, sperwer en ransuil kan op de planlocatie uitgesloten worden. Op de planlocatie is geen sprake van essentieel leefgebied van uilen en roofvogelsoorten, in de omgeving is namelijk voldoende alternatieve groene, open ruimte aanwezig. Negatieve effecten ten aanzien van deze soorten zijn derhalve uitgesloten.

Figuur 3.7 De te slopen bedrijfsloodsen (3, foto's boven; 4, foto's onder) zijn voor uilen (kerkuil en steenuil) toegankelijk middels diverse openingen. De foto's weergeven een impressie van de aanwezige openingen. In de bebouwing zijn voldoende plekken aanwezig waar uilen weg kunnen kruipen en een rust- of nestlocatie kunnen vinden.

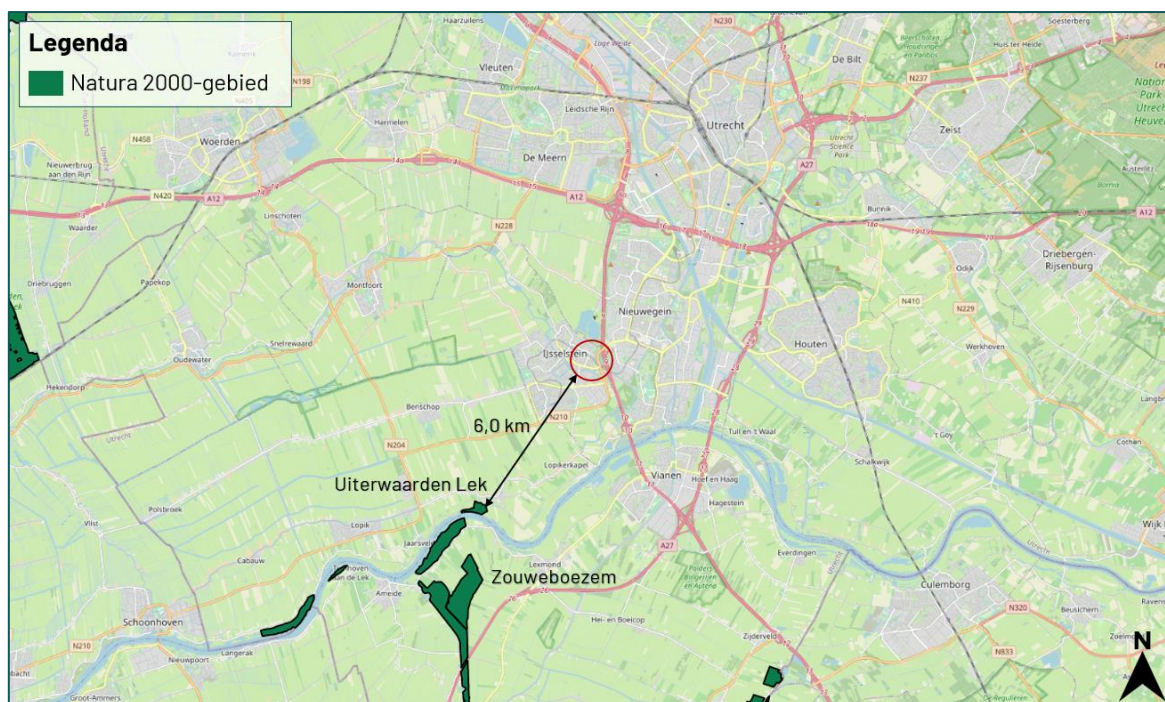
Vogels – Algemene broedvogels en cat. 5

De planlocatie voorziet in beperkt voedselaanbod en structuurrijke schuilgelegenheden voor algemene soorten. De struiken, bomen en bebouwing vormen voor algemene broedvogels zoals merel, duiven en kleine zangvogels geschikte nestlocaties. Gedurende het broedseizoen zijn de nesten en de functionele leefomgeving van voornoemde soorten beschermd. Het broedseizoen vangt aan onder bepaalde klimatologische omstandigheden en betreft indicatief de periode 15 maart t/m 15 juli. Ten aanzien van algemene broedvogels en categorie 5 soorten kunnen de kap- en sloopwerkzaamheden worden opgestart buiten het broedseizoen en/of na het ongeschikt maken van de planlocatie. Indien de beoogde werkzaamheden in het broedseizoen worden opgestart dient de locatie voorafgaand aan de werkzaamheden geïnspecteerd te worden door een ter zake deskundige.

3.2 Gebiedsbescherming

Natura 2000

De planlocatie maakt geen deel uit van een Natura 2000-gebied. Op een afstand van circa 6,0 km ligt het Natura 2000-gebied 'Uiterwaarden Lek' (figuur 3.8).

Figuur 3.8 De planlocatie ligt op een afstand van circa 6,0 km tot het Natura 2000-gebied 'Uiterwaarden Lek' (bron: nationaal Georegister PDOK).

De beoogde ruimtelijke ingreep betreft de realisatie van circa 150 nieuwe wooneenheden. Ondanks dat deze buiten een Natura 2000-gebied uitgevoerd wordt, kunnen er nog steeds effecten optreden. Voor een aantal effecten (trillingen, geluid, optische verstoring etc.) geldt dat de afstand tot de omliggende Natura 2000-gebieden per definitie te groot is om te resulteren in negatieve effecten. Een toename in stikstofdepositie kan een negatief effect sorteren op stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden. Ten opzichte van de huidige situatie leidt de beoogde ruimtelijke ingreep in de gebruiksfase tot een toename in het aantal verkeersbewegingen. De nieuwbouw zal zonder gasaansluiting in de gebruiksfase geen stikstofuitstoot hebben.

Gedurende de bouwfase kan er een tijdelijke stikstofemissie verwacht worden ten gevolge van het gebruik van mobiele werktuigen en bijbehorende verkeersbewegingen. Per 2 november 2022 geldt dat de algemene bouwvrijstelling onbruikbaar is en dat activiteiten van de bouwsector onderdeel moeten zijn van de beoordeling.

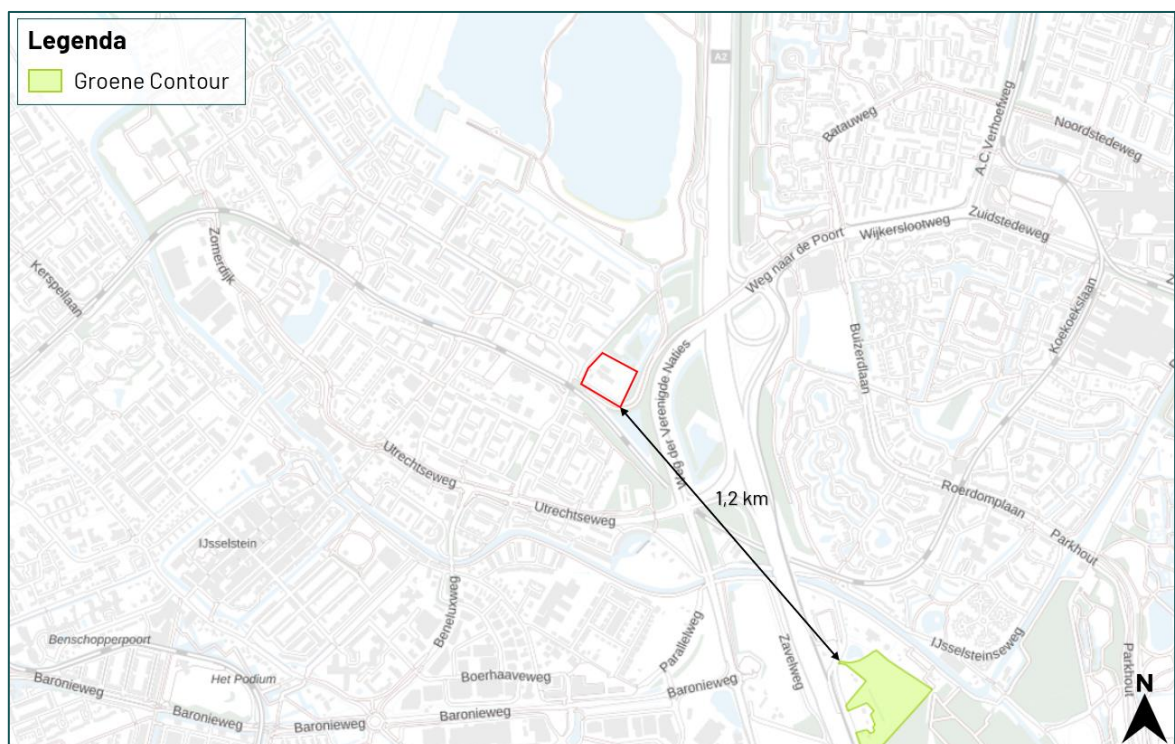
Gezien de grote omvang van de ontwikkeling en de afstand (6,0 km) tussen het plangebied en het Natura 2000-gebied 'Uiterwaarden Lek', wordt geadviseerd om een berekening met de AERIUS-Calculator uit te voeren. Hiermee wordt rekenkundig inzichtelijk gemaakt of de beoogde ruimtelijke ingreep resulteert in een verhoging van stikstofdepositie binnen Natura 2000-gebied.

Provinciaal aangewezen gebieden

De planlocatie maakt geen deel uit van een beschermd gebied betreffende het Natuurnetwerk Nederland, Groene contour of weidevogelkerngebied. Op een afstand van circa 1,1 km ligt het Natuurnetwerk Nederland (figuur 3.9). Op een afstand van circa 1,2 km ligt de Groene contour (figuur 3.10). Weidevogelkerngebied is gelegen op een afstand van circa 6,2 km van de planlocatie (geen kaartweergave). Ten aanzien van provinciaal aangewezen gebieden geldt dat externe werking geen toetsingskader is.

Figuur 3.9 De planlocatie ligt op een afstand van circa 1,1 km tot het Natuurnetwerk Nederland (bron: www.ruimtelijkeplannen.provincie-utrecht.nl).

Figuur 3.10 De planlocatie ligt op een afstand van circa 1,2 km tot de Groene Contour (bron: www.ruimtelijkeplannen.provincie-utrecht.nl).

3.3 Houtopstanden

Wet natuurbescherming

In de beoogde ingreep zijn geen kapwerkzaamheden voorzien aan (i) zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend, met een oppervlakte van 1000 m² of meer of (ii) een rijbeplanting met meer dan 20 bomen. Een meldingsplicht in het kader van Wnb is niet noodzakelijk.

Algemene Plaatselijke Verordening

Naast het landelijk en provinciaal beleid waar deze beoordeling op wordt getoetst hebben gemeenten echter vaak een eigen beleid omtrent het kappen dan wel vellen van bomen en struiken. Dit is vaak opgenomen in een Algemene Plaatselijke Verordening (APV). Gemeentelijke Verordeningen mogen niet strijdig zijn met landelijk/provinciaal beleid. Het is derhalve aanbevelingswaardig om in de voorbereidende fase de bepalingen in de APV af te stemmen met de gemeente om conflicterende situaties in een later stadium te voorkomen.

4 Samenvatting

4.1 Soortenbescherming

Er dient aanvullend onderzoek uitgevoerd te worden naar de volgende soorten of soortgroepen: stijve wolfsmelk, steenmarter, Alpenwatersalamander, huismus, gierwaluw, kerkuil en steenuil. De planlocatie is mogelijk geschikt leefgebied voor soorten welke niet beschermd zijn (behoudens de algemene zorgplicht) en/of waarvoor een vrijstelling geldt. Voor broedvogels geldt dat de nesten van alle soorten beschermd zijn tijdens het broedseizoen (indicatief 15 maart – 15 juli).

Tabel 4.1 Overzicht van de Soortenbescherming.

Soortgroep	Bescherming Wnb	Soortspecifiek onderzoek	Mogelijke functie planlocatie
Planten			
Stijve wolfsmelk	art. 3.10	Ja	Groeiplaatsen
Grondgebonden zoogdieren			
Steenmarter	art. 3.10	Ja	Verblijfplaatsen
Vleermuizen			
	art. 3.5	Ja	Verblijfplaatsen
Amfibieën			
Alpenwatersalamander	art. 3.10	Ja	Landhabitat en overwinteringsgebied
Reptielen			
Vissen			
Insecten en andere ongewervelden			
Vogels (cat. 1 t/m 4)			
Huisumus	art. 3.1	Ja	Nestlocaties en leefgebied
Gierwaluw	art. 3.1	Ja	Nestlocaties
Kerkuil	art. 3.1	Ja	Nest- en rustplaatsen
Steenuil	art. 3.1	Ja	Nest- en rustplaatsen
Vogels (Algemeen en cat. 5)			

4.2 Gebiedsbescherming

De planlocatie maakt geen onderdeel uit van een Natura 2000-gebied of provinciaal aangewezen beschermde gebieden. Gelet op de aard van de werkzaamheden, de afstand tot de gebieden en de beoogde situatie is van externe werking (m.u.v. stikstof) op omliggende Natura 2000-gebieden geen sprake. Een 'nee, tenzij'-toets is niet noodzakelijk. Gelet op de aard van de werkzaamheden, de afstand tot de gebieden en de beoogde situatie dienen de effecten van stikstofemissie inzichtelijk gemaakt te worden. Dit kan middels de AERIUS-Calculator.

Tabel 4.2 Overzicht van beschermde gebieden in het kader van gebiedsbescherming.

Gebiedsbescherming	Afstand	Mogelijke effecten	Nader onderzoek
Natura 2000	6,0 km	Stikstof	AERIUS
Natuurnetwerk Nederland	1,1 km	Geen	N.v.t.
Groene contour	1,2 km	Geen	N.v.t.
Weidevogelkerngebied	6,2 km	Geen	N.v.t.

4.3 Houtopstanden

Op de planlocatie zijn geen houtopstanden aanwezig waarvoor bij kap een meldingsplicht geldt in het kader van de Wet natuurbescherming.

5 Conclusie

5.1 Conclusie

De beoogde realisatie van circa 150 appartementen aan de Randdijk 21 te IJsselstein is uitvoerbaar zoals bepaald in de Wro (art. 3.1.6 Bro).

5.2 Uitvoerbaarheid

De beoogde ruimtelijke ingreep leidt niet tot overtreding van verbodsbepalingen omtrent houtopstanden in het kader van de Wet natuurbescherming. Er dienen enkele algemene maatregelen worden getroffen ten aanzien van de algemene zorgplicht, rugstreeppad, foeragerende vleermuizen en algemene broedvogels. Voorafgaand aan de werkzaamheden dient met aanvullend onderzoek te worden vastgesteld of de te slopen bebouwing en de rest van het plangebied een relevante functie heeft voor stijve wolfsmelk, steenmarter, Alpenwatersalamander, huismus, gierzwaluw, kerkuil en steenuil (soortenbescherming). Indien er sprake is van overtreding van verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming kan bevoegd gezag onder voorwaarden een ontheffing verlenen. De voorwaarden betreffen: er is geen andere bevredigende oplossing, er is sprake van een wettelijk belang en er wordt geen afbreuk gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort (een robuust en ruim maatregelenpakket van tijdelijke en permanente voorzieningen wordt hiertoe voorgesteld en uitgevoerd). Wegens het voorgaande onderzoek is er geen reden om aan te nemen dat eventueel benodigde ontheffingen, mits de juiste maatregelen worden getroffen, er sprake is van een gedegen alternatievenafweging en een wettelijk belang kan worden aangevoerd, niet verkregen zouden kunnen worden. Om negatieve effecten omtrent gebiedsbescherming uit te sluiten, dient vooraf een berekening door middel van de AERIUS-Calculator uitgevoerd te worden.

5.3 Vervolgstappen

- Voor de beoogde ruimtelijke ingreep dient aanvullend onderzoek naar stijve wolfsmelk uitgevoerd te worden. Een aanvullend onderzoek naar stijve wolfsmelk bestaat uit twee veldbezoeken in de bloeiperiode: juni-september, met minimaal 20 dagen tussen deze veldbezoeken.
- Voor de beoogde ruimtelijke ingreep dient aanvullend onderzoek naar steenmarter uitgevoerd te worden. Een aanvullend onderzoek naar de steenmarter vindt plaats gedurende 6 weken in de actieve periode (maart t/m augustus) of gedurende 12 weken buiten deze periode.
- Voor de beoogde ruimtelijke ingreep dient aanvullend onderzoek naar de Alpenwatersalamander uitgevoerd te worden. Een aanvullend onderzoek naar Alpenwatersalamander bestaat uit de eDNA bemonstering van het omliggende oppervlaktewater. Voor meer informatie, zie bijlage 4.
- Voor de beoogde ruimtelijke ingreep dient aanvullend onderzoek naar huismus uitgevoerd te worden. Een aanvullend onderzoek naar huismus wordt uitgevoerd middels twee gerichte veldbezoeken in de periode 1 april t/m 15 mei, conform het Kennisdocument Huismus (BIJ12, 2022).
- Voor de beoogde ruimtelijke ingreep dient aanvullend onderzoek naar gierzwaluw uitgevoerd te worden. Een aanvullend onderzoek naar gierzwaluw wordt uitgevoerd middels drie gerichte veldbezoeken in de periode 15 mei t/m 15 juli met minstens één veldbezoek tussen 20 juni en 7 juli, conform het Kennisdocument Gierzwaluw (BIJ12, 2017).
- Voor de beoogde ruimtelijke ingreep dient aanvullend onderzoek naar vleermuizen uitgevoerd te worden. Een aanvullend onderzoek naar vleermuizen wordt uitgevoerd middels minimaal vijf gerichte veldbezoeken in de periode 15 april t/m 30 september, conform het meest actuele Vleermuisprotocol (NGB). Hiervan dienen drie rondes in het voorjaar en twee rondes in het najaar plaats te vinden. De potentie van de planlocatie voor verschillende typen verblijfplaatsen en vleermuissoorten wordt in tabel 3.1 en 3.2 uiteengezet. Er is geen sprake van aantasting van een mogelijk essentieel foerageergebied of essentiële vliegroute.

- Voor de beoogde ruimtelijke ingreep dient een aanvullend onderzoek naar kerkuil en steenuil uitgevoerd te worden. Een aanvullend onderzoek naar kerkuil bestaat uit meerdere veldbezoeken in de periode 1 februari – 15 oktober (Kennisdocument Kerkuil, 2017). Een aanvullend onderzoek naar steenuil bestaat uit meerdere veldbezoeken in de periode 1 februari – 30 april (NGB Soorteninventarisatieprotocollen, 2017 en Kennisdocument Steenuil, 2017).
- Voor de beoogde ruimtelijke ingreep dient rekenkundig inzichtelijk te worden gemaakt of er sprake is van een verhoging van stikstofdepositie binnen stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden van Natura 2000-gebieden. Dit kan middels de AERIUS-Calculator.

5.4 Te treffen maatregelen

- Tijdens de werkzaamheden moet voorzichtig worden gehandeld met alle voorkomende flora en fauna (algemene zorgplicht).
- Wanneer ondanks zorgvuldig handelen, onderzoek en advies schade lijkt te ontstaan voor beschermde flora en fauna, dient direct contact opgenomen te worden met een ter zake deskundige.
- Eventueel aanwezige vegetatie of bodemmateriaal (takken, stronken) voorafgaand aan de werkzaamheden gefaseerd verwijderen. Dit om grondgebonden dieren de kans te bieden zelfstandig de planlocatie te verlaten.
- Er wordt gelegenheid gegeven aan dieren, die tijdens de werkzaamheden worden gevonden, te vluchten of zich te verplaatsen naar een schuilplaats buiten het bereik van de werkzaamheden.
- De planlocatie tijdens de werkzaamheden en in de nieuwe situatie bij voorkeur niet verlichten en in de periode april-oktober de werkzaamheden tussen zonsopgang en zonsondergang uitvoeren (buiten schemerperiodes). Mocht verlichting noodzakelijk zijn hierbij een vleermuisvriendelijke verlichtingswijze toepassen (amberkleurig licht, lichtbundel nederwaarts richten, toepassen geconvergeerde lichtbundel).
- Mogelijke overwinteringslocaties van algemene amfibieën (vorstvrije structuren als stenenstapels, houtwallen, dichte struwelen etc.) dienen verwijderd of ongeschikt gemaakt te worden buiten de overwinteringsperiode oktober – april.
- Voor rugstreeppad dient het terrein gedurende de ontwikkeling ongeschikt gehouden te worden (bijv. aanbrengen puinbed, voorkomen ontstaan puinhopen, egaliseren terrein e.d.) en/of ontoegankelijk gemaakt te worden voor de soort gedurende de bouwwerkzaamheden. Het ontoegankelijk maken dient bij voorkeur voor de migratie- en voortplantingsperiode plaats te vinden. Dit kan bijvoorbeeld door het plaatsen van schermen van stevig plastic of worteldoek van 50 centimeter hoog en minimaal 10 centimeter ingegraven in de grond. De voorzieningen die getroffen zijn om het gebied ontoegankelijk te maken moeten zodanig geplaatst en beheerd worden dat ze hun functie ten allen tijden kunnen vervullen. Zie voor meer instructies bijlage 3.
- Ten aanzien van de grote vos kunnen de kapwerkzaamheden uitgevoerd worden in de periode begin oktober – eind februari.
- De kap- en sloopwerkzaamheden opstarten of uitvoeren buiten het broedseizoen van vogels (indicatief medio maart t/m medio juli). Als dit niet mogelijk is dienen de potentiële nestlocaties van algemene broedvogels ruim voorafgaand aan het broedseizoen ongeschikt of ontoegankelijk gemaakt te worden. E.e.a. op aanwijzing van deskundige. Als werkzaamheden in het broedseizoen worden uitgevoerd die mogelijk resulteren in het wegnemen of verstoren van broedgevallen dient voor aanvang door een ter zake deskundig gecontroleerd te worden of er broedvogels aanwezig zijn.

Bronvermelding

Creemers, R.C.M & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie), 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. -Nederlandse fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Geraadpleegde documenten (BIJ12, 2017)

Kennisdocument Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*)

Kennisdocument Gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*)

Kennisdocument Gierzwaluw (*Apus apus*)

Kennisdocument Heikikker (*Rana arvalis*)

Kennisdocument Huismus (*Passer domesticus*) (2023)

Kennisdocument Kerkuil (*Tyto alba*)

Kennisdocument Rugstreppad (*Epidalea calamita*)

Kennisdocument Ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*)

Kennisdocument Steenuil (*Athene noctua*)

Geraadpleegde websites

www.arcgis.com

www.bij12.nl

www.nationaalgeoregister.nl

www.ndff.nl

www.ravon.nl

www.ruimtelijkeplannen.nl

www.ruimtelijkeplannen.provincie-utrecht.nl

www.verspreidingsatlas.nl

www.vleermuisprotocol.nl

www.vlinderstichting.nl

www.webkaart.provincie-utrecht.nl

www.wilde-planten.nl

www.zoogdiervereniging.nl

- Bijlage 1 Fotografische impressie
- Bijlage 2 Vervolgstappen Wet natuurbescherming soortenbescherming
- Bijlage 3 Ecologie rugstreppad
- Bijlage 4 Environmental DNA (eDNA)

Bijlage 1 Fotografische impressie

Figuur 1 De planlocatie is gelegen aan de Randdijk 21 te IJsselstein en bevat een woning, bedrijfsloodsen en volkstuin. De foto weergeeft een impressie van het westelijke deel van het perceel, nabij de woning (links), het bijgebouw (midden) en de zuidelijk gelegen bedrijfsloods (rechts). De bomen achter het bijgebouw blijven binnen de beoogde ruimtelijke ingreep behouden.

Figuur 2 Impressie van het type vegetatie wat aanwezig is op de planlocatie. De foto is genomen ten noordwesten van de woning.

Figuur 3 Impressie van de noordelijk gelegen bedrijfsloods (gebouw 3) en de directe omgeving hiervan. Op het terrein zijn voldoende wegkruipmogelijkheden voor o.a. grondgebonden zoogdieren.

Figuur 4 Impressie van het terrein ten westen van de bedrijfsloodsen. Op het terrein zijn voldoende wegkruipmogelijkheden voor o.a. grondgebonden zoogdieren.

Figuur 5 Het terrein ten noordoosten van de bedrijfsloodsen is begroeid met kleine bomen en bramen.

Figuur 6 Impressie van de noordelijk gelegen groenstrook, begroeid met hoge grassen en relatief kleine bomen.

Figuur 7 De volkstuintuin is gelegen in de noordoostelijke hoek van het plangebied.

Figuur 8 Impressie van de zuidelijk gelegen bedrijfsloods (gebouw 4) en het omliggende terrein. Links is de woning (1) gesitueerd. Rechts achterin ligt de volkstuintuin.

Figuur 9 Impressie van de omgeving nabij de twee bedrijfsloodsen.

Figuur 10 Impressie van de omgeving nabij de twee bedrijfsloodsen.

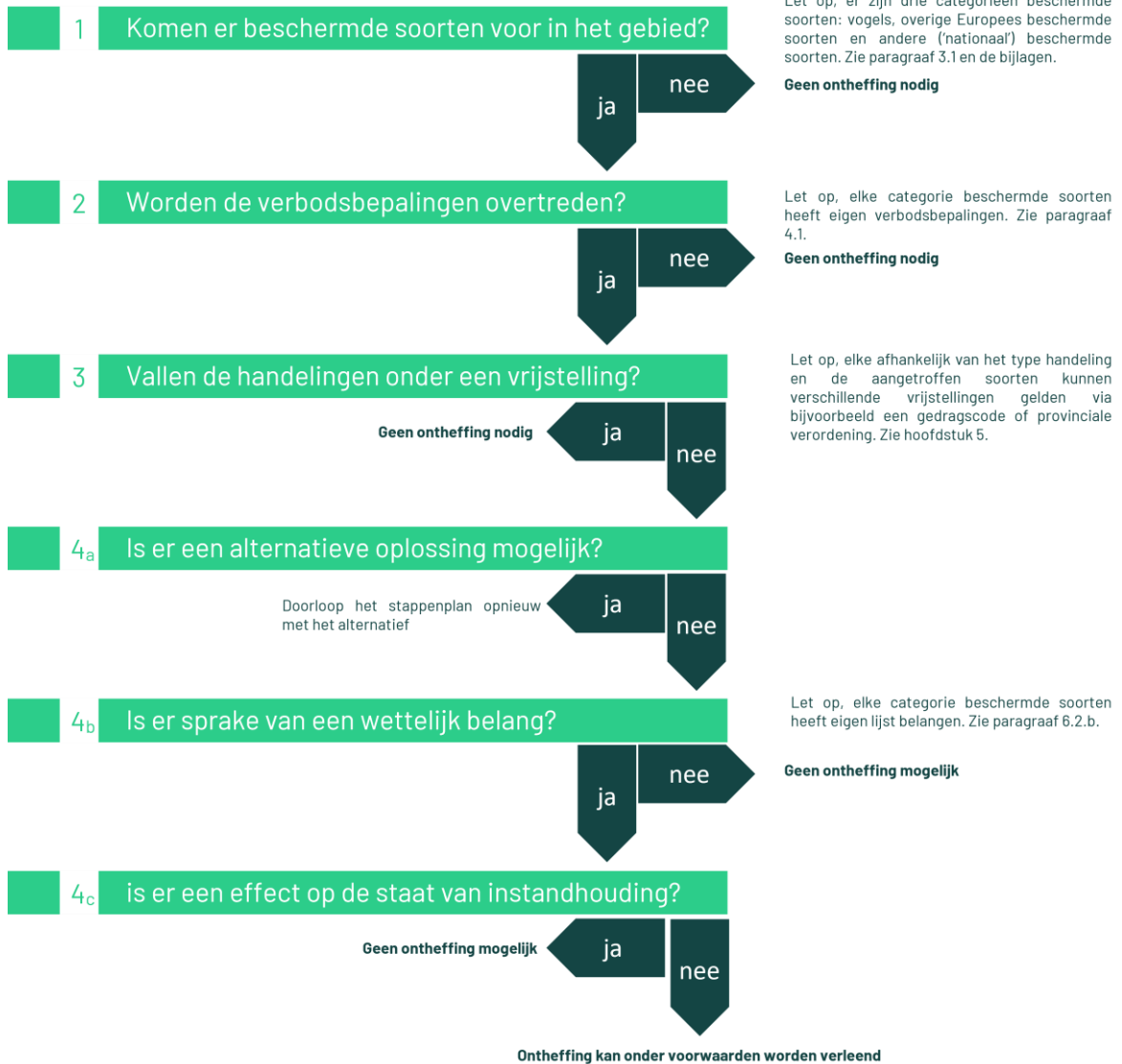
Figuur 11 Impressie van de zuidelijke rand van het plangebied.

Figuur 12 Impressie van het parkbos ten noorden van het plangebied.

Bijlage 2 Vervolgstappen Wnb

Als uit het oriënterend onderzoek is gebleken dat effecten op beschermde soorten naar aanleiding van de beoogde ingreep niet uitgesloten zijn, dient een vervolgonderzoek te worden uitgevoerd. Uit dit vervolgonderzoek blijkt of desbetreffende soort aanwezig is en welke functie de planlocatie al dan niet heeft voor de soort. Met onderstaand stappenplan, overgenomen uit 'Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen' van het Ministerie van Economische Zaken, wordt inzichtelijk gemaakt welke consequenties dit heeft voor het project.

Vogelrichtlijnsoort

In het kader van de Vogelrichtlijn zijn een aantal belangen waarvoor een ontheffing kan worden aangevraagd. De beoogde ruimtelijke ingreep dient een dergelijk belang te dienen (Schema 4b ja/nee). De voorwaarden zijn onderstaand weergegeven (conform Wet natuurbescherming art. 3.3, lid 4).

Een ontheffing of een vrijstelling wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

- a) er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- b) zij is nodig:
 - 1. in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
 - 2. in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
 - 3. ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
 - 4. ter bescherming van flora of fauna;
 - 5. voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt, of
 - 6. om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan;
- c) de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.

Habitatrichtlijnsoort

In het kader van de Habitatrichtlijn zijn een aantal belangen waarvoor een ontheffing kan worden aangevraagd. De beoogde ruimtelijke ingreep dient een dergelijk belang te dienen (Schema 4b ja/nee). De voorwaarden zijn onderstaand weergegeven (conform Wet natuurbescherming art. 3.8, lid 5).

Een ontheffing of een vrijstelling wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

- a) er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- b) zij is nodig:
 - 1. in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
 - 2. ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
 - 3. in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
 - 4. voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
 - 5. om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben;
- c) er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Andere soort

Ten aanzien van Andere soorten zijn een aantal belangen waarvoor een ontheffing kan worden aangevraagd. De beoogde ruimtelijke ingreep dient een dergelijk belang te dienen (Schema 4b ja/nee). De belangen zijn onderstaand weergegeven en zijn aanvullend op de belangen die voor Habitatrichtlijnsoorten kunnen worden aangevoerd (conform Wet natuurbescherming art. 3.10, lid 2).

1. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
2. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
3. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
4. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
5. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
6. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
7. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of
8. in het algemeen belang.

Bijlage 3 Rugstreepad

Herkenning

De rugstreepad (*Epidalea calamita*) is een middelgrote pad met een lengte van circa 4,5 - 7 cm. De pad heeft vrij korte poten en heeft op de rug een karakteristieke lichtgele lengtestreep. Verder is de rug grijsbruin met groenige vlekken en heeft de buik een lichtgrijze kleur met grijszwarte vlekken. De ogen zijn geelgroen en hebben een horizontale pupil. Mannetjes zijn in de paartijd te onderscheiden van vrouwtjes door een paars/blauwe verkleuring van de keel. Gedurende het voortplantingsseizoen is tijdens de kooractiviteiten een typische en harde roep te horen die over een afstand van 1 - 3 km is waar te nemen (Creemers & Van Delft, 2009). De larven van rugstreepad zijn maximaal 2,5 cm lang en zwart van kleur. Oudere larven hebben een lichte keelvlak en soms een streep over de rug (figuur 1, Diepenbeek & Creemers, 2006).

Figuur 1 Impressies van de verschillende levensstadia van rugstreepad. Bron: bovenste foto's RAVON, onderste foto's: Blom Ecologie.

Gedrag

De rugstreepdier is een typische pioniersoort die opportunistisch profiteert van tijdelijke gunstige omstandigheden. Veranderingen in weersomstandigheden als vocht en temperatuur vormen in sterke mate een sein voor migratie, voortplanting en dergelijke. Onderstaande periodes zijn dan ook indicatief. Bij het koloniseren van nieuwe gebieden kunnen jonge rugstreepdieren afstanden tot wel 5 km afleggen (BLJ12 kennisdocument Rugstreepdier, 2017).

De overwintering vindt plaats van oktober/november tot en met maart. De eerste dieren kunnen vanaf begin maart de overwinteringslocatie verlaten om vervolgens al dan niet direct door te trekken naar de voortplantingslocaties. De voortplanting vindt plaats in de periode april - september met een hoogtepunt rond half april - mei. Het vaststellen van aan- of afwezigheid van rugstreepdieren kan middels drie gerichte (avond)veldbezoeken in de periode 15 april - juli (BLJ12 kennisdocument Rugstreepdier, 2017).

Habitat en verblijfplaatsen

De geprefereerde habitat van de rugstreepdier bestaat uit een dynamische omgeving met vergraafbaar zand of fijne grond. De verblijfplaatsen van de soort kunnen worden onderverdeeld in voortplantings-, zomer- en overwinteringshabitat. De voortplantingshabitat is aquatisch en na de voortplanting zijn rugstreepdieren hoofdzakelijk op het land te vinden. Het functionele leefgebied bestaat ook uit het gebied tussen deze habitats (migratieroutes).

De eitjes worden afgezet in veelal tijdelijke, ondiepe en wateren zonder vegetatie, waar weinig tot geen sprake is van concurrentie of predatie. Voorbeelden hiervan zijn greppels, rijsporen, regenplassen en geschoonde sloten. De zomer en- en winterlocaties bevinden zich op het land in hoogwaterdrijvende terreinen. Voor de overwintering gebruikt de rugstreepdier bestaande (muizen)holletjes, graaft deze zich in de bodem of kruipt de rugstreepdier onder materialen als: stenen, boomstammen, banden en houtstapels. Voorwaarde voor de winterhabitat is dat deze locatie vorstvrij dient te zijn.

Populatieomvang

Rugstreepdieren verspreiden zich in diverse richtingen waardoor de minimale populatieomvang en bijbehorende oppervlakte voor de gunstige staat van instandhouding locatiespecifiek is. Als vuistregel wordt gehanteerd dat een gezonde populatie uit minimaal 100 - 200 dieren bestaat en dat deze in verbinding staat met andere populaties (BLJ12 Kennisdocument Rugstreepdier, 2017).

Voorkomen kolonisatie

Doordat de rugstreepdier een typische pioniersoort is en een dynamische omgeving met vergraafbare grond prefereert, kan snel spontane kolonisatie van de soort in een braakliggend gebied of bouwterrein ontstaan. Om kolonisatie van rugstreepdier te voorkomen wordt geadviseerd maatregelen te treffen.

Deze maatregelen bestaan uit het ongeschikt dan wel ontoegankelijk houden van het plangebied. Indien er sprake is van het ontstaan van mogelijk geschikt voortplantingswater dient het ontoegankelijk maken van een perceel voor de migratie en voortplantingsperiode (april-september) uitgevoerd worden. Het ongeschikt houden van het plangebied voor rugstreepdieren houdt in dat zo min mogelijk vergraafbaar zand gebruikt of opgeslagen wordt binnen het bouwterrein. Bij het bouwrijp maken van het perceel dient het zand direct geëgaliseerd te worden. De aanleg van een zanddepot moet voorkomen worden. In de voorjaars- en zomerperiode zorgen dat er geen kleine poelen ontstaan waar rugstreepdieren eieren kunnen leggen. Diepe rijsporen van machines kunnen al voldoende diep zijn als voortplantingswater voor rugstreepdieren (figuur 2).

Figuur 2 Bij hevige regenval kunnen ondiepe plassen gevuld worden met water. Deze tijdelijke poelen zijn uitermate geschikt voor de rugstreeppad, waarin eisnoeren afgezet kunnen worden. Het ontstaan van deze geulen dient te allen tijde voorkomen te worden (bron: Blom Ecologie).

In de najaar- en winterperiode moet gezorgd worden dat er geen overwintering van rugstreeppadden kan optreden. Voldoende vergraafbaar zand (zanddepot) kan gebruikt worden voor overwintering. Ook stenenstapels, houtstapels of andere vorstvrije structuren (onder een bouwkeet bijvoorbeeld) kunnen gebruikt worden voor overwintering. Dergelijke structuren dienen weggehaald te worden buiten de overwinteringsperiode (september-april) van de soort. Het ontoegankelijk houden van het plangebied voor rugstreeppadden houdt in dat voorzieningen worden geplaatst waardoor rugstreeppadden het plangebied niet kunnen bereiken. Dit kan bijvoorbeeld door het plaatsen van schermen van stevig plastic of worteldoek van 50 centimeter hoog en minimaal 10 centimeter ingegraven in de grond (figuur 3). De voorzieningen die getroffen zijn om het gebied ontoegankelijk te maken moeten zodanig geplaatst en beheerd worden dat ze hun functie ten allen tijden kunnen vervullen.

Figuur 3 Een incorrect geplaatst amfibiescherm (links). Een correct geplaatst amfibiescherm (rechts). Deze dienen minimaal 10 cm ingegraven te zijn (bron foto's: Blom Ecologie).

Bijlage 4 Environmental DNA

Alle dieren laten middels urine, uitwerpselen, huidcellen, haar of geslachtscellen hun DNA achter in de omgeving waarin ze leven. Dit DNA kan worden geëxtraheerd uit milieumonsters zoals bodem, water, uitwerpselen, etc. Op basis van deze DNA-sporen kunnen soorten worden gedetecteerd. De environmental DNA-methode (afkorting: eDNA methode) is een relatief nieuwe benadering om de verspreiding van soorten te inventariseren, ongeacht levensstadium of geslacht.

Wanneer eDNA zich in het milieu bevindt kan het worden getransformeerd of afgebroken door verschillende biotische en abiotische factoren. De relatief korte persistentie van eDNA in aquatische milieus kan worden gebruikt als momentopname van de aanwezige soorten. In deze context kan eDNA daarom worden gebruikt als krachtig middel om vast te stellen welke soorten in het water aanwezig zijn, en of deze aanwezigheid recent (tot enkele weken terug) was. De trefkans kan omschreven worden als de kans dat eDNA van de doelsoort gedetecteerd wordt met de eDNA methode, aangenomen dat de doelsoort aanwezig is op een locatie. Deze trefkans is afhankelijk van de bemonstering, dichtheid en ecologie of gedrag van de doelsoort. In veel onderzoeken bleek eDNA een hogere trefkans te hebben dan traditionele methoden. Dit geldt met name voor zeldzame soorten (die in lage dichtheden voorkomen) en soorten die moeilijk waarneembaar zijn met traditionele methoden. Met de eDNA methode is het mogelijk soorten te detecteren zonder deze daadwerkelijk waar te nemen of te vangen.

Methode

eDNA kan worden aangetoond in bodem-, feces- of watermonsters. Afhangelijk van de grootte van het plangebied en de grootte van het aanwezige functioneel leefgebied. De monsters dienen altijd ten minste in duplo genomen te worden. Bij het nemen van de monsters is het belangrijk dat er steriel wordt gewerkt, om besmetting van de monsters te voorkomen. De monsters worden vervolgens verstuurd naar een deskundig laboratorium, waar het DNA van de doelsoort wordt geïsoleerd en vermenigvuldigd. Middels deze methode (qPCR, oftewel kwantitatieve PCR) kan de aanwezig- dan wel afwezigheid binnen het plangebied worden aangetoond.

Tijdsduur

De tijd die nodig is van bemonstering tot resultaat omvat de bemonstering zelf, het transport naar het lab en de tijd die nodig is voor de extractie en analyse van de monsters. In het algemeen werken labs gelijktijdig aan vele projecten om zo de kosten voor de analyses te beperken. De tijd van bemonstering tot resultaat ligt daarom in het algemeen tussen de 4 en 6 weken. De resultaten komen per monster, waardoor per locatie een afweging gemaakt kan worden omtrent de effecten van de beoogde ingreep op de aanwezige soort.

Tabel 1 Soorten die kunnen worden vastgesteld middels eDNA.

Amfibieën en reptielen	Zoogdieren	Vissen	Insecten en ongewervelden
Alpenwatersalamander	Beverrat	Beek- of rivierprik	Platte schijfhoren
Heikikker	Muskusrat	Bittervoorn	Gevlekte witsnuitlibel
Kamsalamander	Noordse woelmuis	Grote modderkruiper	
Knoflookpad	Otter	Kleine modderkruiper	
Ringslang	Waterspitsmuis		
Rugstreeppad			
Vuursalamander			

BLOM ECOLOGIE

Verbindt natuur en samenleving

Koeweistraat 2

4181 CD Waardenburg

0418 820 288

blomecologie.nl